

Briselē, 6.10.2022.
COM(2022) 504 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

par SFPS fonda, *EFRAG* un *PIOB* darbībām 2021. gadā

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

par SFPS fonda, *EFRAG* un *PIOB* darbībām 2021. gadā

1. ZIŅOJUMA NOLŪKS UN TVĒRUMS

Eiropas Savienība 2021. gada 28. aprīlī pieņēma Vienotā tirgus programmu¹. Tā nodrošina integrētu paketi vienotā tirgus pārvaldības atbalstam un stiprināšanai 4,21 miljarda EUR apmērā laikposmam no 2021. līdz 2027. gadam. Vienotā tirgus programmas regulā standartizācijas procesiem ir paredzēts 220,5 miljonu EUR budžets, no kura 61 miljons EUR ir piešķirts, lai atbalstītu augstas kvalitātes starptautisko finanšu un nefinanšu pārskatu un revīzijas standartu izstrādi un sekmētu to integrāciju Savienības tiesību aktos.

Saskaņā ar Vienotā tirgus programmu Komisija turpina² piešķirt ikgadējas darbības dotācijas trim organizācijām, kuras darbojas finanšu pārskatu un revīzijas jomā: Starptautisko Finanšu pārskatu standartu fondam (SFPS fondam) par starptautisko finanšu pārskatu standartu izstrādi, kā arī vispārīgi, Eiropas Finanšu pārskatu padomdevēju grupai (*EFRAG*) un Sabiedrības interešu uzraudzības padomei (*PIOB*). Šīm trim organizācijām ir nozīmīga loma uzņēmumu publiskās finanšu un nefinanšu informācijas kvalitātes, uzticamības un pieejamības nodrošināšanā korporatīvajos pārskatos. Šī informācija ir vajadzīga, lai veicinātu efektīvus kapitāla tirgus, aizsargātu uzņēmumu dalībnieku, ieguldītāju un citu kapitāla nodrošinātāju intereses un veicinātu korporatīvo sociālo atbildību, kā arī ilgtspēju.

Regulā (ES) 2021/690, ar ko izveido Vienotā tirgus programmu, noteikts³, ka Komisija sagatavo gada pārskatu, kas jānosūta Eiropas Parlamentam un Padomei, par SFPS fonda darbību attiecībā uz starptautisko finanšu pārskatu standartu izstrādi, kā arī, vispārīgi, par *PIOB* un *EFRAG*. Ar šo ziņojumu tiek izpildīts minētais pienākums un sniegts kopsavilkums par minēto trīs organizāciju darbību 2021. gadā.

2. SFPS FONDS

2.1. PĀRVALDĪBA

SFPS fonds ir bezpeļņas organizācija, kura dibināta saskaņā ar Delavēras štata (Amerikas Savienotās Valstis) Vispārējo uzņēmēj sabiedrību likumu, lai izstrādātu un popularizētu vienotu augstas kvalitātes, saprotamu, īstenojamo un globāli atzītu grāmatvedības standartu kopumu un sekmētu tā izmantošanu, un kuras galvenā mītne atrodas Londonā (Apvienotajā Karalistē).

¹ Regula (ES) 2021/690, ar ko izveido iekšējā tirgus un uzņēmumu konkurētspējas programmu (OV L 153, 3.5.2021., 1.–47. lpp.).

² Dotācijas iepriekš tika piešķirtas saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 258/2014 (OV L 105, 8.4.2014., 1. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Regulu (ES) 2017/827 (OV L 129, 19.5.2017., 24. lpp.).

³ 18. panta 3. punkts.

SFPS fondā darbojas Starptautisko grāmatvedības standartu padome (*IASB*), kas ir atbildīga par starptautisko finanšu pārskatu standartu (SFPS) izstrādi. Saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1606/2002⁴ par starptautisko grāmatvedības standartu piemērošanu (“SGS regula”) Komisija, ievērojot *EFRAG* ieteikumus par apstiprināšanu, var apstiprināt jaunus vai grozītus SFPS.

SFPS fonds 2021. gada novembrī pielāgoja savus statūtus un izveidoja Starptautisko ilgtspējas standartu padomi (*ISSB*), kura ir atbildīga par ilgtspējas pārskatu standartu izstrādi. Komisija sniedz finansiālu atbalstu SFPS fondam SFPS izstrādei.

SFPS fondu pārvalda padome, kurā darbojas 22 pilnvarotie, kas ir kolektīvi atbildīgi par vispārēju uzraudzību un *IASB* un *ISSB* locekļu iecelšanu. Pilnvaroto iecelšana notiek proporcionāli dalījumam pēc ģeogrāfiskās izcelsmes, un to apstiprina Uzraudzības padome⁵, kura veidota tā, lai nodrošinātu saiti ar publiskām iestādēm, un kuras locekle ir Komisija.

IASB ir 14 locekļi, uz kuriem attiecas ģeogrāfiskā līdzsvara prasības. *IASB* locekļus iecel uz piecu gadu pilnvaru termiņu, kas ir atjaunojams vienu reizi. *IASB* ir atbildīga par standartu noteikšanu. Profesors Dr. *Andreas Barckow* 2021. gada jūlijā stājās *IASB* priekšsēdētāja amatā, nomainot tajā *Hans Hoogervorst*.

ISSB sastāvā būs 14 locekļi no visas pasaules ar dažādiem profesionālajiem redzējumiem, un starp tiem būs ieguldītāji un sagatavotāji. *ISSB* locekļus arī iecel uz piecu gadu pilnvaru termiņu, kas ir atjaunojams vienu reizi. *ISSB* ir atbildīga par tādu standartu izstrādi ieguldītāju un kapitāla tirgu vajadzībām, kurus varētu izmantot kā visaptverošu globālu pamatu augstas kvalitātes ilgtspējas informācijas atklāšanai. Pilnvarotie 2021. gada decembrī paziņoja par *Emmanuel Faber* iecelšanu *ISSB* priekšsēdētāja amatā no 2022. gada 1. janvāra.

Pilnvarotie iecel arī SFPS interpretācijas komitejas 14 locekļus, kuru uzdevums ir interpretēt SFPS standartu piemērošanu un sniegt norādījumus par finanšu pārskatu sagatavošanas jautājumiem, kā arī SFPS konsultatīvās padomes locekļus.

2.2. DARBĪBAS

2.2.1. STANDARTU NOTEIKŠANA

Pēc Covid-19 pandēmijas uzliesmojuma 2020. gada martā *IASB* ir sniegusi atbalstu ieinteresētām personām ar Covid-19 saistītos jautājumos par starptautisko finanšu pārskatu standartu (SFPS) piemērošanu, bet mazāk svarīgas apspriešanās un dažu nesen pieņemto grozījumu spēkā stāšanās datumus tā ir atlikusi uz vēlāku laiku.

IASB 2021. gada februārī izdeva grozījumus 1. starptautiskajā grāmatvedības standartā (SGS) “*Finanšu pārskatu sniegšana*” un 8. SGS “*Grāmatvedības politika, izmaiņas grāmatvedības*”

⁴ OV L 243, 11.9.2002., 1. lpp.

⁵ Uzraudzības padomē, kuras locekle ir Komisija, darbojas publiskās iestādes, kas ir atbildīgas par finanšu pārskatu veida un satura noteikšanu.

aplēsēs un kļūdas”, kuros precizētas atšķirības starp grāmatvedības politiku un grāmatvedības aplēsēm, lai nodrošinātu turpmāku konsekvenci piemērošanā un salīdzināšanā.

IASB 2021. gada martā nāca klajā ar informācijas pieprasījumu par tās *Trešo darba programmas apspriešanas dokumentu* attiecībā uz standartu noteikšanas prioritātēm 2022.–2026. gadam. Sākotnējās atgriezeniskās saites analīze parādīja, ka atbalstu gūst darbības standartu noteikšanai attiecībā uz riskiem, kuri saistīti ar klimatu un nemateriālajiem aktīviem. *IASB* apsvērs saņemtās atsauksmes un noteiks turpmāko darba plānu 2022. gada pirmajā pusē.

IASB 2020. gada 28. martā publicēja 16. SFPS “*Noma*” grozījumu “*Ar Covid-19 saistītas nomas koncesijas*”. Covid-19 situācijai turpinoties, 2021. gada 31. martā *IASB* izdeva vēl vienu 16. SFPS “*Noma*” grozījumu “*Ar Covid-19 saistītas nomas koncesijas pēc 2021. gada 30. jūnija*”, ar kuru vēl par vienu gadu pagarina spēkā esošo fakultatīvo atvieglojumu nomniekiem attiecībā uz nomas līgumiem ar maksājumu atvieglojumiem un maksājumiem.

IASB 2021. gada maijā izdeva 12. SGS “*Ienākuma nodokļi*” grozījumus, kuros precizēts, kā uzņēmumiem ir jāuzskaita atliktie nodokļi par darījumiem, piemēram, nomu un likvidācijas saistībām, un kuru mērķis ir samazināt atšķirības ziņošanā par atliktā nodokļa aktīviem un saistībām attiecībā uz nomu un likvidācijas saistībām.

IASB 2021. gada jūlijā laida klajā publiskoto projektu “*Meitasuzņēmumi bez publiskās pārskatatbildības. Informācijas atklāšana*”, kurš bija pieejams komentāru sniegšanai līdz 2022. gada janvārim. Publiskotajā projektā izklāstīti *IASB* priekšlikumi jaunam SFPS grāmatvedības standartam, kurš ļautu atbilstīgiem meitasuzņēmumiem savos finanšu pārskatos piemērot SFPS grāmatvedības standartus ar samazinātām prasībām attiecībā uz informācijas atklāšanu.

IASB 2021. gada decembrī izdeva grozījumu 17. SFPS “*Apdrošināšanas līgumi*” pārejas prasībās, kurš ļauj uzņēmumiem pārvarēt vienreizējas klasifikācijas atšķirības attiecībā uz iepriekšējā pārskata perioda salīdzinošo informāciju, sākotnēji piemērojot 17. SFPS un 9. SFPS “*Finanšu instrumenti*”.

2021. gada decembrī *IASB* turpināja apspriest atsauksmes, kas tika sniegtas, atbildot uz tās informācijas pieprasījumu par standarta “*MVU paredzētie SFPS*” otro visaptverošo pārskatīšanu, lai to saskaņotu ar pilnajiem SFPS, neradot nepamatotas izmaksas un slogu MVU.

Visbeidzot, SFPS fonds atjaunināja SFPS taksonomiju, lai atspoguļotu jauno standartu un grozījumu ietekmi⁶.

⁶ Eiropas Savienības nodrošinātais finansējums arī palīdz savlaicīgi atjaunināt SFPS taksonomiju, kuru savukārt izmanto Eiropas vienotā elektroniskā formāta vajadzībām.

Pilns pārskats par darbībām standartu noteikšanai, tajā skaitā par SFPS interpretācijas komitejas (SFPSIK) darbu, ir pieejams SFPS fonda tīmekļa vietnē⁷.

2.2.2. PĒTNIECĪBAS PROJEKTI

IASB 2021. gada septembrī publicēja informācijas pieprasījumu 9. SFPS “*Finanšu instrumenti*” pēcieviešanas pārbaudei (*PIR*) par klasifikācijas un novērtēšanas prasībām. Tas bija pieejams komentāru sniegšanai līdz 2022. gada janvārim.

IASB 2021. gadā apsprieda atsauksmes par diskusiju dokumentu “*Uzņēmējdarbības apvienošana. Informācijas atklāšana, nemateriālā vērtība un tās samazinājums*” un nolēma piešķirt prioritāti turpmākam darbam, lai pieņemtu pagaidu lēmumus par paketi, kas aptver informācijas atklāšanu uzņēmējdarbības apvienošanas gadījumā, un analizētu konkrētus saņemtās informācijas aspektus par turpmāko nemateriālās vērtības uzskaiti.

Pilns pārskats par pētniecības projektiem ir pieejams SFPS fonda tīmekļa vietnē⁸.

2.3. PĀRREDZAMĪBA UN PĀRSKATATBILDĪBA

2.3.1. PĀRREDZAMĪBAS NOTEIKUMI

Visas *IASB* un SFPS interpretācijas komitejas sanāksmes ir atklātas sabiedrībai. To darba kārtība tiek publicēta iepriekš, un pašas sanāksmes var vērot tiešsaistē. Turklāt *IASB* tīmekļa vietnē publisko sanāksmes ar ieinteresētajām personām, kas notiek reizi ceturksnī⁹.

2.3.2. IEINTERESĒTO PERSONU PĀRSTĀVĪBA

SFPS fonda statūtos ir prasīts iecelt sešus pilnvarotos no Eiropas, kā arī Amerikas, Āzijas un Okeānijas valstīm un vienu pilnvaroto no Āfrikas, un trīs pilnvarotos no jebkuras teritorijas, lai nodrošinātu vispārēju ģeogrāfisko līdzsvaru. Tāpat arī kritēriji *IASB* padomes locekļu iecelšanai paredz iecelt četrus locekļus no katra reģiona, vienu locekli no Āfrikas un vienu locekli no jebkuras teritorijas.

SFPS konsultatīvo padomi 2021. gada 31. decembrī veidoja 51 organizācija, to skaitā Eiropas Centrālā banka (ECB) un Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestāde (EVTI). Komisija piedalās kā novērotāja.

⁷ SFPS fonda darba plāns: <https://www.ifrs.org/projects/work-plan/>; pabeigtie projekti: <https://www.ifrs.org/projects/completed-projects/>.

⁸ <https://www.ifrs.org/projects/work-plan/#research-and-standard-setting>.

⁹ <https://www.ifrs.org/groups/international-accounting-standards-board/stakeholder-engagement-register/>.

2.3.3. INTEREŠU KONFLIKTU NOVĒRŠANA

SFPS fonda pilnvarotos iecel uz trīs gadu pilnvaru termiņu, kas ir atjaunojams vienu reizi, un tiem ir jāaņemas darboties sabiedrības interesēs. Principā pilnvarotais un Uzraudzības padomes loceklis nevar būt nodarbināts vienā un tajā pašā organizācijā.

Visi *IASB* locekļi, izņemot vienu, ir nodarbināti uz pilnu slodzi. Viņiem ir jāizbeidz visas darba attiecības un saistības, kuras varētu ietekmēt viņu neatkarību. Nav atļauta ne darba devēja organizēta norīkošana, ne atgriešanās pie bijušā darba devēja.

2.3.4. FINANSĒJUMA SADALĪJUMS

SFPS fonds 2021. gadā no Komisijas saņēma 4,5 miljonus EUR lielu dotāciju SFPS izstrādei, kas veido 22,1 % no kopējām saņemtajām iemaksām. Komisija joprojām bija lielākais ieguldītājs. Komisijas budžeta un dalībvalstu finansējuma relatīvā daļa salīdzinājumā ar 2020. gadu samazinājās (no 42,8 % līdz 36,5 %), jo Apvienotā Karaliste vairs nav ES dalībvalsts.

Finansējuma sadalījumā pa galvenajiem ģeogrāfiskajiem reģioniem un starptautiskajiem grāmatvedības tīkliem ir redzams, ka ES un tās dalībvalstu veiktās iemaksas veidoja 36,5 % no kopējām iemaksām, Āzijas un Okeānijas valstu iemaksas — 32,6 %, starptautisko grāmatvedības tīklu iemaksas — 12,7 %, Ziemeļamerikas un Dienvidamerikas iemaksas — 5,7 %, Āfrikas iemaksas — 0 % un citu ieguldītāju iemaksas — 12,4 %.

Pēdējos gados novērotā SFPS fonda saņemto iemaksu lejupējā tendence turpinājās arī 2021. gadā. Paziņotās iemaksas kopumā samazinājās par 4,2 % (768 000 GBP), tomēr dažādu ieguldītāju nodrošinātais finansējuma apjoms ievērojami atšķīrās.

Kopējais nesadalītais pārpalikums 2021. gada 31. decembrī bija 40,7 miljoni GBP.

3. EFRAG

3.1. PĀRVALDĪBA

EFRAG ir publiski un privāti finansēta organizācija, kas strādā Eiropas sabiedrības interesēs. *EFRAG* juridiskā forma ir *AISBL* (Beļģijas starptautiskā bezpeļņas organizācija). *EFRAG* dalīborganizācijas ir astoņas Eiropas ieinteresēto personu organizācijas, galvenokārt nozaru un ieguldītāju apvienības, un deviņas valstu grāmatvedības standartu noteikšanas organizācijas.

EFRAG uzdevums ir darboties Eiropas sabiedrības interešu labā, izstrādājot un popularizējot Eiropas viedokļus finanšu pārskatu jomā un nodrošinot, ka šie viedokļi tiek pienācīgi ņemti vērā *IASB* standartu noteikšanas procesā un ar to saistītajās starptautiskajās diskusijās. *EFRAG* sniedz ieteikumus Komisijai par to, vai ES būtu jāapstiprina jauni (vai pārskatīti)

SFPS, pamatojoties uz kritērijiem, kas noteikti SGS regulā¹⁰, tajā skaitā “patiesa un godīga skatījuma” principu, un to, vai šādi standarti vairotu Eiropas sabiedrisko labumu. Līdztekus *EFRAG* veic arī aktīvu darbu grāmatvedības izpētē.

2021. gads *EFRAG* bija ļoti intensīvs. Papildus konsultatīvo darbību turpināšanai finanšu pārskatu jomā *EFRAG* izstrādāja pilāru ziņošanai par ilgtspēju (skatīt 3.2.2. iedaļu).

3.2. DARBĪBAS

3.2.1. APSTIPRINĀŠANA UN PĒTNIECĪBAS DARBĪBAS

2021. gadā *EFRAG* darbu finanšu pārskatu jomā joprojām lielā mērā noteica *IASB*, SFPS interpretācijas komitejas un SFPS fonda darba programma. *EFRAG* 2021. gadā organizēja 146 sanāksmes un konferences, tajā skaitā 16 *EFRAG* padomes sanāksmes un 17 *EFRAG* tehnisko ekspertu grupu (*TEG*) sanāksmes. Darbības rezultātā *EFRAG* sniedza 5 galīgos apstiprinājuma ieteikumus (un 5 attiecīgo apstiprinājuma ieteikumu projektus) un 9 galīgo komentāru vēstules un 2021. gada augustā publicēja pētniecības dokumentu.

EFRAG 2021. gada 31. martā sniedza savu svarīgāko ieteikumu par nozīmīgā jaunā standarta — 17. SFPS “*Apdrošināšanas līgumi*” — apstiprināšanu. Ņemot vērā šo ieteikumu, Komisija ierosināja apstiprināt 17. SFPS ar fakultatīvu atkāpi attiecībā uz informācijas atklāšanas prasībām un pārskatīšanas klauzulu. Citi apstiprinājuma ieteikumi, kurus *EFRAG* 2021. gadā iesniedza Komisijai, ir šādi: “17. SFPS un 9. SFPS sākotnējā piemērošana. Salīdzinošā informācija” un grāmatvedības politikas atklāšana (1. SGS un 8. SGS), un “Ar Covid-19 saistītas nomas koncesijas pēc 2021. gada 30. jūnija” attiecībā uz nomu (16. SFPS)¹¹.

Pirms *EFRAG* dod galīgo ieteikumu par *IASB* izdotā standarta apstiprināšanu, *EFRAG* iesniedz komentāru vēstules (to projektus) *IASB* un apstiprinājuma ieteikumu projektus. Stingrā un pienācīgā procesā ieinteresētajām personām ir iespēja paust savus viedokļus par *EFRAG* nostāju. *EFRAG* izdeva 9 galīgo komentāru vēstules, tajā skaitā par “*Nemateriālo vērtību un tās samazinājumu*”, “*Nepietiekamu apmaināmību*” (21. SGS), “*Nomas saistībām pārdošanā ar saņemšanu atpakaļ nomā*” (16. SFPS), “*Reglamentētajiem aktīviem un reglamentētajām saistībām*”. *EFRAG* savā komentārā par “9. SFPS pēcieviešanas pārbaudi attiecībā uz klasificēšanu un novērtēšanu” uzsvēra, cik svarīgi ir apgrozīt izmaiņas patiesajā vērtībā, kas uzkrāta pārējos apvienotajos ienākumos pašu kapitāla instrumentiem. Visbeidzot, vēl viena ļoti svarīga komentāru vēstule bija *EFRAG* atbilde uz *IASB Trešo darba programmas apspriešanas dokumentu*, kura mērķis bija noteikt *IASB* standartu noteikšanas darba kārtību laikposmam no 2022. līdz 2026. gadam. *EFRAG* norādīja uz šādām *IASB* prioritātēm: klimata riski, saistības un kryptoaktīvu saistības.

¹⁰ Skatīt 4. zemspītras piezīmi.

¹¹ <https://efrag.org/Endorsement>.

Iesaistot Akadēmisko darba grupu un Akadēmisko tīklu, *EFRAG* uzlaboja sadarbību ar akadēmisko aprindu pārstāvjiem.

3.2.2. ILGTSPĒJAS ZIŅOJUMU SNIEGŠANA

2021. gada laikā *EFRAG* intensīvi strādāja ilgtspējas ziņojumu jomā, izpildot divus pilnvarojumus, kas 2020. gada 25. jūnijā tika saņemti no priekšsēdētājas izpildvietnieka V. Dombrovska. *EFRAG* 2021. gada 8. martā savā tīmekļa vietnē publicēja divus ziņojumus kā atbildi uz šiem diviem pilnvarojumiem¹².

Pirmais pilnvarojums bija pieprasījums *EFRAG* veikt sagatavošanās darbu potenciālo ES ilgtspējas ziņojumu sniegšanas standartu (*ESRS*) izstrādei pārskatītajā Nefinanšu informācijas atklāšanas direktīvā (tagad projekts direktīvai par korporatīvo ilgtspējas ziņu sniegšanu (*CSRD*)). *EFRAG* izveidoja daudzu ieinteresēto personu projekta darba grupu sagatavošanas darbam potenciālo ES nefinanšu pārskatu standartu izstrādei (*PTF-NFRS*), kuru vadīja Francijas *Autorité des Normes Comptables* priekšsēdētājs *Patrick de Cambourg*. *PTF-NFRS* ziņojumā bija ietverts ceļvedis un 54 ieteikumi visaptveroša *ESRS* kopuma izstrādei.

Otrais pilnvarojums bija personīgs aicinājums *EFRAG* padomes priekšsēdētājam *Jean-Paul Gauzès* sniegt ieteikumus par iespējamo nepieciešamību ieviest izmaiņas *EFRAG* pārvaldībā un finansēšanā, ja tā kļūtu par *ESRS* noteicēju, kā to *CSRD* ierosinājusi Komisija. *Gauzès* kunga ziņojumā ir ierosinātas reformas *EFRAG* pārvaldībā un finansēšanas struktūrā¹³.

Komisija 2021. gada 21. aprīlī pieņēma tiesību akta priekšlikumu direktīvai par korporatīvo ilgtspējas ziņu sniegšanu, lai pārskatītu un stiprinātu Nefinanšu informācijas atklāšanas direktīvas noteikumus¹⁴. Priekšlikums bija ES ilgtspējīga finansējuma programmas svarīga iniciatīva, kas ir svarīga Eiropas zaļā kursa mērķu sasniegšanai. Komisijas priekšlikumā, par ko Eiropas Parlaments un Padome politiski vienojās 2022. gada 21. jūnijā, bija paredzēts pieņemt Eiropas ilgtspējas ziņojumu sniegšanas standartus kā Eiropas Komisijas deleģētos aktus, ko pareizā un pienācīgā procesā izstrādās *EFRAG*, nodrošinot sabiedrības uzraudzību un pārredzamību un piesaistot attiecīgo ieinteresēto personu zināšanas.

Pēc komisāres Makginessas pieprasījuma 2021. gada maijā¹⁵ *EFRAG* grozīja savu pārvaldības struktūru, pamatojoties uz *Gauzès* kunga ieteikumiem, un atbalstīja *PTF-NFRS* darbu *ESRS* projektu sākotnējā kopuma izstrādē.

EFRAG veica nozīmīgas reformas pārvaldībā, lai īstenotu *EFRAG* priekšsēdētāja ierosinātās pārvaldības reformas, izveidojot pilāru ziņošanai par ilgtspēju un pievienojot *EFRAG*

¹² <https://efrag.org/Activities/2010051123028442/Non-financial-reporting-standart>.

¹³ <https://www.efrag.org/Activities/2010051124018235/Ad-personam-governance-mandate#>.

¹⁴ Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai, ar ko attiecībā uz korporatīvo ilgtspējas ziņojumu sniegšanu groza Direktīvu 2013/34/ES, Direktīvu 2004/109/EK, Direktīvu 2006/43/EK un Regulu (ES) Nr. 537/2014 (COM(2021) 189 final).

¹⁵ <https://www.efrag.org/Assets/Download?assetUrl=/sites/webpublishing/SiteAssets/210512%2520Commissioner%2520McGuinness%2520to%2520EFRAG%2520on%2520sustainability.pdf>.

dalīborganizāciju bāzei četrpadsmit organizācijas, kas ir ieinteresētas ziņošanā par ilgtspēju (to vidū ir divpadsmit pilsoniskās sabiedrības organizācijas). Pēc publisku konkursu izsludināšanas un pārredzamas kandidātu atlasē procedūras *EFRAG* 2022. gada 13. aprīlī izveidoja Ilgtspējas ziņojumu (*SR*) padomi un 2022. gada 25. aprīlī — ilgtspējas ziņojumu tehnisko ekspertu grupu (*EFRAG SR TEG*).

Lai ievērotu *CSRD* priekšlikumā ietvertos termiņus, *PTF-NFRS* sāka izstrādāt sākotnējo *ESRS* projektu kopumu līdztekus sarunām ar likumdevējiem par Komisijas priekšlikumu *CSRD*. *EFRAG SR* padome 2022. gada 28. aprīlī publiskai apspriešanai laida klajā pirmo 13 *ESRS* projektu kopumu¹⁶.

3.3. PĀRREDZAMĪBA UN PĀRSKATATBILDĪBA

3.3.1. PĀRREDZAMĪBAS NOTEIKUMI

EFRAG īsteno pārredzamu publisku pienācīgo procesu. Šis pienācīgais process dod iespēju visām dalīborganizācijām no Eiropas paust savus viedokļus, lai *EFRAG* tos ņemtu vērā. Tas nodrošina, ka, nosakot *EFRAG* nostāju, tiek ņemta vērā Eiropā esošā grāmatvedības un ekonomikas modeļu un uzskatu dažādība, jo īpaši attiecībā uz SFPS apstiprināšanu. *EFRAG* 2021. gadā turpināja izstrādāt pienācīga procesa politiku *ESRS* standartu noteikšanas procesa vajadzībām.

Pienācīgā procesa ietvaros *EFRAG* publicē nostājas projektus apspriešanai, veic testēšanas pasākumus uz vietas un citu veidu seku izvērtējumus, organizē informēšanas pasākumus (no kuriem daži ir īpaši paredzēti lietotājiem) un veic apsekojumus, kā arī publicē to rezultātus informatīvos pārskatos un pēc tam — savu galīgo nostāju. *EFRAG* palīdz noteikt uz pierādījumiem balstītus standartus, veicot kvantitatīvus pētījumus, kuri ļauj balstīties uz informāciju *EFRAG* komentāru vēstuļu un apstiprinājuma ieteikumu apspriešanā un pakāpeniski iegūst arvien lielāku nozīmi *EFRAG* pētnieciskajā darbā.

EFRAG Finanšu pārskatu (*FR*) padomes un *EFRAG SR* padomes, *EFRAG FR TEG* un *EFRAG SR TEG*, kā arī *EFRAG* standartu noteicēju konsultatīvā foruma (*EFRAG CFSS*) sanāksmes notiek publiski. Darba kārtības, papildu darba kārtības dokumenti un sanāksmju kopsavilkumi tiek publicēti *EFRAG* tīmekļa vietnē. Kopš 2018. gada marta sanāksmes var vērot arī tiešsaistē, un ieraksti tiešsaistē tiek glabāti vairākus mēnešus.

EFRAG uztur publisku pārredzamības reģistru, kurā ir apkopotas *EFRAG* padomes priekšsēdētāja, *EFRAG TEG* priekšsēdētājas un *EFRAG* izpilddirektora sanāksmes.

¹⁶ <https://efrag.org/lab3>.

3.3.2. PĀRSTĀVĪBA UN PĀRSKATATBILDĪBA

EFRAG cenšas panākt pienācīgu ģeogrāfisko, profesionālo un dzimumu līdzsvaru Finanšu pārskatu padomē un Ilgtspējas ziņojumu padomē, attiecīgajās tehnisko ekspertu grupās, darba grupās un padomdevēju grupās, kā arī Eiropas laboratorijas vadības grupā un tās projektu darba grupās. Ir noteikts ierobežojums *FR* padomes, *SR* padomes un *TEG* locekļu skaitam ar vienādu valstspiederību, kā arī ir noteikumi par piederību profesijai un dzimumu līdzsvaru.

EFRAG padomes locekļus izvirza *EFRAG* dalīborganizācijas. Dzimumu līdzsvars un sadalījums pēc ģeogrāfiskās izcelsmes *FR* padomē, *SR* padomē un attiecīgajās *TEG* 2021. gadā tika ievērojami uzlabots.

3.3.3. INTEREŠU KONFLIKTU NOVĒRŠANA

Lai nodrošinātu pamatu savam sabiedrības interešu aizstāvības pilnvarojumam, *EFRAG* ir izstrādājusi politiku interešu konfliktu novēršanai. Tā ir publicēta *EFRAG* tīmekļa vietnē¹⁷. *EFRAG* padomes locekļi un darbinieki katru gadu paraksta deklarācijas, ar kurām apliecina savu neatkarību.

3.2.4. SAZIŅA AR EIROPAS PARLAMENTU UN DALĪBVALSTĪM

EFRAG regulāri apmeklē Grāmatvedību regulējošās komitejas sanāksmes, lai apspriestu neatrisinātos jautājumus, jo īpaši attiecībā uz SFPS apstiprināšanu.

Dažkārt *EFRAG* sazinās arī ar Eiropas Parlamenta deputātiem. Ziņošanas par ilgtspēju vajadzībām Eiropas Parlaments ir izveidojis ilgtspējas ziņojumu sniegšanas grupu, kura regulāri sadarbojas ar *EFRAG*.

3.4. DAŽĀDOŠANA UN BUDŽETS

Komisija finansē ne vairāk kā 60 % no *EFRAG* attiecināmajām izmaksām. *EFRAG* 2021. gadā lūdza Komisijai dotāciju 2,9 miljonu EUR apmērā. Citas naudas līdzekļu iemaksas veica Eiropas ieinteresēto personu organizācijas (625 000 EUR) un valstu ieinteresēto personu organizācijas (t. i., no Francijas, Vācijas, Apvienotās Karalistes, Itālijas, Nīderlandes, Dānijas, Spānijas, Zviedrijas un Luksemburgas) (1,5 miljoni EUR).

EFRAG 2021. gadā paplašināja savu dalīborganizāciju bāzi, lai aptvertu visas ES dalībvalstis, un saņēma Komisijas, Eiropas Parlamenta un dalībvalstu atbalstu, lai veicinātu citu valstu organizāciju pievienošanos. *EFRAG* 2021. gadā saņēma iemaksu no Austrijas organizācijas un Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) valstīm.

¹⁷ www.efrag.org.

EFRAG dalībnieku pilnsapulce 2021. gada martā apstiprināja jauno finanšu un pārvaldības struktūru, lai nodrošinātu labāk pārredzamu, loģiskāku un taisnīgāku *EFRAG* finanšu iemaksu sistēmu. Ir veiktas izmaiņas divu nodaļu, kuras nodrošina *EFRAG* privāto finansējumu (t. i., Eiropas ieinteresēto personu organizācijas un valstu organizācijas), finansēšanā. Valstu organizāciju nodaļas finanšu iemaksas pamatojas uz IKP kritēriju. Eiropas ieinteresēto personu organizāciju nodaļas finanšu iemaksas pamatojas uz nozares modeli (grāmatvedības speciālistu nozare, banku nozare, korporatīvā nozare, apdrošināšanas nozare, MVU/SMP¹⁸ nozare), nosakot finanšu iemaksas 150 000 EUR apmērā katrai nozarei. Izņēmums ir patērētāju nozare.

Papildus finanšu iemaksām *EFRAG* saņem mantiskus ieguldījumus, ko nodrošina *EFRAG TEG*, *EFRAG* padomes, darba grupu un padomdevēju grupu locekļi, piemēram, pagaidu norīkojumu veidā.

4. *PIOB*

4.1. PĀRVALDĪBA

PIOB ir globāla neatkarīga uzraudzības struktūra, kas pārrauga to starptautisko revīzijas, apliecinājumu un ētikas standartu noteikšanas procesu, ko formulējušas starptautiskās standartu noteikšanas padomes — Starptautiskā Revīzijas un apliecinājuma standartu padome (*IAASB*) un Starptautiskā Grāmatvežu ētikas standartu padome (*IESBA*). Tās galvenais uzdevums ir nodrošināt, ka *IAASB* un *IESBA* ievēro standartu un stratēģiju izstrādes pienācīgo procesu atbilstoši sabiedrības interešu satvaram. *PIOB* atrodas Madridē. Uzraudzību veic, *PIOB* padomei un pārraudzībā iesaistītajiem darbiniekiem pastāvīgi izdarot novērojumus par abu padomju izstrādātajiem standartiem un tos apsekojot.

Uzraudzības grupa, kuras locekle ir Komisija, uzrauga to, kā *PIOB* veic standartu noteikšanas procesa uzraudzību, un ieceļ *PIOB* desmit locekļus (t. sk. priekšsēdētāju).

4.2. DARBĪBAS

Ievērojot Uzraudzības grupas ieteikumus par standartu noteikšanas sistēmas reformēšanu¹⁹, *PIOB* 2021. gada novembrī izveidoja nominācijas komiteju, lai atlasītu nākamos *IAASB* un *IESBA* locekļus, tādējādi aizstājot *IFAC* nominācijas komiteju. Tās mērķis ir stiprināt neatkarību no profesijas un nodrošināt, lai padomēm būtu vajadzīgās prasmes, tās būtu daudzveidīgas un tajās būtu daudzas ieinteresētās personas. *PIOB* jaunie pienākumi ietvers arī tādas jaunas struktūras pārvaldību un uzraudzību, kurā atrodas *IAASB* un *IESBA* un kura 2022. gadā kā bezpeļņas struktūra varētu tikt inkorporēta Amerikas Savienotajās Valstīs.

¹⁸ Mazo un vidējo uzņēmumu grāmatvedības prakse.

¹⁹ https://www.iosco.org/about/monitoring_group/pdf/2020-07-MG-Paper-Strengthening-The-International-Audit-And-Ethics-Standard-Setting-System.pdf.

PIOB 2021. gadā turpināja sadarboties ar *IAASB* un *IESBA* vairākos būtiski svarīgos projektos, piemēram, par grupu revīzijām, mazāk sarežģītu struktūru revīzijām, darbības turpināšanu, krāpšanu, revīzijās gūtiem pierādījumiem, ilgtspējīgu ziņošanas standartu un tehnoloģiju nodrošināšanu. Piemēram, ņemot vērā uzņēmumu skandālus un revīzijas neveiksmes pagātnē un papildu krāpšanas risku, kas struktūrām draud Covid-19 dēļ, *PIOB* aktīvi aicina *IAASB* noteikt revidentiem lielākus pienākumus attiecībā uz krāpšanas atklāšanu un ziņošanu par to finanšu pārskatu revīzijās, kā arī prasības attiecībā uz profesionālo skepticismu un profesionālu vērtējumu. 2022. gada 22. jūlijā *PIOB* publicēja savu 17. publisko ziņojumu, kurā sniegts pilnīgs pārskats par *PIOB* darbībām²⁰.

4.3. FINANSĒJUMA DAŽĀDOŠANA

PIOB finansējuma mērķis ir saglabāt gan tās faktisko neatkarību no grāmatvežu profesionālajām aprindām, gan priekšstatu par tās neatkarību. Kopš 2010. gada Komisija ir otrais lielākais līdzekļu devējs. 2021. gadā *PIOB* ieņēmumi (naudas līdzekļi un mantiski ieguldījumi) bija 1 937 836 EUR. ES iemaksas bija 345 000 EUR (jeb 17,80 %), savukārt Starptautiskā Grāmatvežu federācija (*IFAC*) iemaksāja 1 109 587 EUR (jeb 57,26 %), kas nepārsniedz Regulas (ES) 2021/690 12. panta 3. punktā atļauto divu trešdaļu robežvērtību. Citas iemaksas veica Starptautiskā Vērtspapīru komisiju organizācija (*IOSCO*), Starptautisko norēķinu banka (*BIS*), Starptautiskais Neatkarīgu revīzijas regulatoru forums (*IFIAR*), Finanšu pārskatu padome, Šveices Federālā revīzijas uzraudzības iestāde un Taivānas Finanšu uzraudzības komisija, savukārt Spānijas valdība bez maksas izmitina Madridē esošo biroju (aplēstās izmaksas 2021. gadā bija ap 189 318 EUR). Joprojām ir nepieciešams turpināt finansējuma dažādošanu. Viens no Uzraudzības grupas īstenotās reformas mērķiem ir samazināt *IFAC* nodrošināto *PIOB* finansējumu, lai tas nepārsniegtu 50 %.

5. SECINĀJUMI

ES finansējums ir bijis neatsverams attiecīgajiem trim saņēmējiem (SFPS fondam, *EFRAG* un *PIOB*). ES finansējums ir ļāvis *IASB* izstrādāt augstas kvalitātes starptautisko finanšu pārskatu standartus, *EFRAG* — darboties Eiropas sabiedrības interešu labā, izstrādājot un popularizējot Eiropas viedokļus finanšu pārskatu un revīzijas jomā un nodrošinot to, ka *IASB* un *PIOB* šos viedokļus pienācīgi ņem vērā, nosakot starptautiskos standartus revīzijā. Turklāt 2021. gadā *EFRAG* ir veikusi svarīgus pasākumus, lai pielāgotu savu struktūru Eiropas ilgtspējas ziņojumu sniegšanas standartu izstrādei saskaņā ar *CSRD* priekšlikumu.

²⁰ <https://ipiob.org/>.